

Warszawa, dnia 30 kwietnia 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Jan Krzysztof Ardanowski

Znak sprawy: PRR.po.058.1.2020

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu RP

W związku z przesłaną przez Panią Marszałek interpelacją poselską nr 3361 w sprawie strat Skarbu Państwa z tytułu interwencyjnego skupu jabłek w 2018 r. przez spółkę Eskimos S.A., sformułowaną przez Panią Posel Dorotę Niedzielę oraz Pana Posła Kazimierza Plocke, przedstawiam poniższe informacje.

Ad. 1. Czy KOWR w końcu wycenił towar będący zastawem i jaka jest jego wartość?

KOWR, jako właściciel przejętego w dniu 10 grudnia 2019 r. od Eskimos S.A. towaru, stanowiącego przed tą datą zastaw rejestrowy KOWR, zlecił dokonanie wyceny przejętego towaru, która to wartość rynkowa na dzień przejęcia na własność zastawu, zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2018 r. poz. 2017 t.j.), w oparciu o dokonaną inwentaryzację oraz wycenę zewnętrznego rzeczoznawcy, została oszacowana na kwotę 61 002 766,56 zł.

***Ad. 2. Kto z KOWR zajmuje się rozliczeniem współpracy ze spółkami z grupy ESKIMOS?
Czy w tym celu powstał specjalny Departament/Spółka celowa w KOWR i kto stoi na jego czele?***

Nadzór nad realizacją umów dotyczących udzielenia gwarancji oraz umów zastawu rejestrowego zawartych z Eskimos S.A. sprawowany był od początku bezpośrednio przez wyznaczonych członków Kierownictwa KOWR (po zawarciu umowy z dnia 12.10.2018r.) lub osobiście przez Dyrektora Generalnego KOWR (po zawarciu umowy z dnia 06.03.2019 r.).

Po zawarciu umowy z dnia 6 marca 2019 r. Zarządzeniem nr 33/2019/W Dyrektora Generalnego (DG KOWR) z dnia 27.03.2019 r. w sprawie powołania Zespołu ds. monitorowania transakcji poręczonych gwarancją bankową udzieloną przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, został powołany zespół problemowy do spraw koordynowania działań związanych z transakcjami

w ramach udzielonych gwarancji.

Do zadań zespołu należało:

1. Monitorowanie i ocena poprawności wywiązywania się komórek organizacyjnych w zakresie:
  - analizy przeznaczenia kredytu w związku z udzieloną przez KOWR gwarancją spłaty kredytu,
  - określenia całkowitej kwoty wydatkowych środków w ramach udzielonego kredytu z podziałem na poszczególne rodzaje wydatków,
  - prawidłowości udokumentowania przeprowadzonych transakcji w oparciu o przedstawione dowody.
2. Występowanie do Biura Prawnego i Zamówień Publicznych o opinie prawne w zakresie przedmiotu umowy w szczególności kwalifikowalności poszczególnych rodzajów wydatków.
3. Zlecenia do Biura Audytu i Kontroli przeprowadzenia kontroli związanych z prawidłowością realizacji przedmiotowej umowy.
4. Przedstawienie do zatwierdzenia Dyrektorowi Generalnemu KOWR kompletu dokumentacji niezbędnej do rozliczenia umowy.

Dodatkowo, w związku z podpisaniem umowy handlowej z dnia 13 sierpnia 2019 r. pomiędzy KOWR, Eskimos S.A. i Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. Zarządzeniem Nr 109/2019/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 10 września 2019 r. powołany został Zespół ds. umowy handlowej zawartej dnia 13 sierpnia 2019 r. pomiędzy KOWR, Eskimos S.A. i Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. Zespół był ciałem doradczym Dyrektora Generalnego KOWR. Do zadań Zespołu należało:

1. Analiza dokumentacji związanej z umową,
2. Dokumentowanie realizacji i wykonywania umowy, również w formie spotkań ze stronami umowy w zakresie i celu jej realizacji,
3. Uczestnictwo w posiedzeniu zespołu celem analizy, przedyskutowania, zaopiniowania, zajęcia stanowiska i prognozy, stadiów realizacji i wykonywania umowy, analiza prawna, finansowa, kontrolna realizacji i wykonywania umowy,
4. Wspierania Dyrektora Generalnego KOWR w realizacji umowy.

W związku ze złożeniem w dniu 10.12.2019 r. przez KOWR wobec Eskimos S.A. oświadczeń o rozwiązaniu umowy handlowej z dnia 13 sierpnia 2019 r. w trybie natychmiastowym oraz o przejęciu przedmiotu zastawu rejestrowego na własność Zarządzeniem Nr 138/2019/W DG KOWR z dnia 17 grudnia 2019 r., uchylono Zarządzenie w sprawie powołania Zespołu ds. umowy

handlowej.

Zarządzeniem nr 141/2019/W DG KOWR z dnia 18 grudnia 2019 r. powołano Komisję Inwentaryzacyjną oraz Zespoły Spisowe do przeprowadzenia inwentaryzacji rzeczy przejętych z zastawu rejestrowego na rzecz KOWR w miejscu ich magazynowania (zmienione zarządzeniem 22/2020/W). Inwentaryzacja została przeprowadzona w oparciu o zasady zawarte w Zarządzeniu Nr 140/2019/W DG KOWR z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Zasad przeprowadzenia inwentaryzacji rzeczy przejętych z zestawu rejestrowego na rzecz KOWR w miejscu ich magazynowania.

Zarządzeniem Nr 08/2020/W DG KOWR z dnia 9 stycznia 2020 r. powołano Zespół ds. opracowania koncepcji zagospodarowania towaru przejętego przez KOWR na własność od Eskimos S.A. Do zadań zespołu należy:

1. Analiza dokumentacji związana z utworzeniem koncepcji zagospodarowania towaru,
2. Przygotowywanie dokumentacji związanej z zagospodarowaniem towaru, dokumentowanie realizacji i wykonywania etapów wyznaczonych działań, również w formie spotkań w zakresie i celu jej realizacji,
3. Uczestnictwo w posiedzeniu zespołu celem analizy, przedyskutowania, zaopiniowania, zajęcia stanowiska i prognozy, stadiów realizacji i wykonywania koncepcji zagospodarowania towaru, analiza prawna, finansowa, kontrolna realizacji i wykonywania poszczególnych etapów realizacji koncepcji zagospodarowania towaru,
4. Wspieranie Dyrektora Generalnego KOWR w zakresie przedmiotu prac zespołu.

Za prawidłowe rozliczenie rzeczowe i finansowe inwentaryzacji zastawu ustanowionego na rzecz KOWR w ramach udzielonej gwarancji kredytowej dla ESKIMOS S.A., zgodnie z Zarządzeniem nr 140/2019/W z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Zasad przeprowadzania inwentaryzacji rzeczy przejętych z zastawu rejestrowego na rzecz KOWR w miejscu ich magazynowania, odpowiedzialny jest Przewodniczący Komisji Inwentaryzacyjnej oraz Główny Księgowy, natomiast harmonogram inwentaryzacji określony został w Zarządzeniu nr 141/2019/W z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej oraz Zespołów Spisowych do przeprowadzenia inwentaryzacji rzeczy przejętych z zastawu rejestrowego na rzecz KOWR w miejscu ich magazynowania zmienionym Zarządzeniem nr 13/2020/W z dnia 16 stycznia 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 22/2020/W z dnia 22 stycznia 2020 r.

W dniu 28.01.2020 r. DG KOWR Zarządzeniem Nr 24/2020/W, zmieniającym zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego KOWR, powołał Departament Zagospodarowania Przejętego Mienia, którego Dyrektorem jest Pan Adam Bartosik. Do zadań Departamentu należy, m.in.:

1. Nadzór nad przechowywaniem towaru przejętego na własność przez KOWR w ramach czynności windykacyjnych,
2. Zabezpieczanie towaru w tym jego ubezpieczenie,
3. Prowadzenie spraw dotyczących zagospodarowania towaru oraz środków trwałych przejętych przez KOWR z zastawu rejestrowego,
4. Wykonywanie nadzoru bezpośredniego nad spółką celową, przygotowywanie analiz i sprawozdań na potrzeby kierownictwa.

Jednocześnie KOWR utworzył spółkę celową – Krajową Spółkę Owocowo Warzywną Polowoc Sp. z o.o. KRS: 0000831378, której Prezesem Zarządu jest Pan Sebastian Pietruszka, której zadaniem będzie zagospodarowanie towaru przejętego na własność przez KOWR, poprzez, m.in. jego konfekcjonowanie i sprzedaż hurtową lub detaliczną.

Ponadto w związku z wybuchem pandemii wirusa SARS-CoV-2 Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w celu ochrony zdrowia i życia publicznego włączył się w działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa poprzez produkcję alkoholu etylowego z posiadanego koncentratu jabłkowego z przeznaczeniem na produkcję środków biobójczych.

Dodatkowo, w trakcie realizacji umów wymienionych w pytaniu, działania Kierownictwa były wspierane przez:

1. Biuro Finansowo-Księgowe – w zakresie obsługi, finansowej, księgowej i windykacyjnej realizacji umów,
2. Biuro Prawne i Zamówień Publicznych – w zakresie obsługi prawnej procesu,
3. Biuro Audytu i Kontroli – w zakresie zlecenia Oddziałom Terenowym KOWR przeprowadzenia kontroli stanu magazynowego w magazynach przechowujących towar będący przedmiotem zastawu rejestrowego oraz tworzenia zestawień podsumowujących wyniki tych kontroli,
4. Inne komórki organizacyjne w zależności od zapotrzebowania.

Ad. 3. Dlaczego KOWR spłacił kredyt zaciągnięty przez ESKIMOS S.A. kilka miesięcy przed jego zapadalnością, a nie w końcu grudnia 2019 r., jak było w umowie?

Ad. 4. Czy decyzję o wcześniejszej spłacie kredytu za ESKIMOS S.A. podjął osobiście Minister Jan Krzysztof Ardanowski lub czy została ona podjęta za jego wiedzą i zgodą?

Postawiona w pytaniach teza jest błędna. KOWR był gwarantem kredytu zaciągniętego przez Eskimos S.A. w BOŚ S.A., nie nastąpiło nigdy prawne przejęcie przez KOWR długu Eskimos S.A., tym bardziej przed datą zapadalności kredytu. Datą wymagalności spłaty kredytu przez Eskimos S.A. wobec BOŚ S.A. zgodnie z zawartą przez tą spółkę umową kredytu była data 15 lipca 2019 r. Wobec niespłacenia przez Eskimos S.A. na dzień 15 lipca 2019 r. kredytu do BOŚ S.A. w dniu

02.08.2019 r. BGK pobrał z rachunku bankowego KOWR dwie kwoty każda po 40.000.000,00 zł, z tytułu spłaty wypłaconego roszczenia gwarancji na podstawie:

- Umowy o udzielanie gwarancji w ramach linii Nr 4618-05125 zawartej w dniu 16.10.2018 r.,
- Umowy o udzielenie gwarancji Nr 4649-00932 zawartej w dniu 13.03.2019 r.

BOŚ S.A. przedłożył *Wezwanie do zapłaty z Gwarancji nr S/6/10/2018/1157/K/KON z dnia 17 października 2018 r.* (data wezwania - 23.07.2019 r., data wpływu do KOWR – 26.07.2019 r.), wraz z załącznikami na kwotę 20.000.000,00 zł. Zgodnie z *Wezwaniem do zapłaty*, KOWR z tytułu gwarancji nr S/6/10/2018/1157/K/KON był zobowiązany do zapłaty należnej kwoty w terminie 14 dni od daty otrzymania Wezwania do zapłaty (kserokopię wezwania wraz z załącznikami przekazano w dniu 07.08.2019 r.). W dniu 08.08.2019 r. KOWR dokonał przelewu kwoty 20.000.000,00 zł na rzecz BOŚ S.A.

Ad. 5. W jakim celu KOWR zawarł umowę ze spółką Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. w 2019 r., czyli po upływie wielu miesięcy od czasu powierzenia skupu jabłek Spółce ESKIMOS S.A.?

Zgodnie z zawartą umową handlową z dnia 13 sierpnia 2019 r. pomiędzy KOWR, Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o., Eskimos S.A. celem umowy było uregulowanie wierzytelności KOWR przez Eskimos S.A. na wskazanych w umowie warunkach, a powstałych w wyniku niespłacenia w dacie 15 lipca 2019 r. przez Eskimos S.A. kredytu wobec BOŚ S.A. i wykonania praw z gwarancji przez BGK i BOŚ S.A. wobec KOWR. Eskimos Dystrybucja sp. z o.o. na podstawie ww. umowy, a rozwiązanej w trybie natychmiastowym w dniu 10 grudnia 2019 r., była w stosunku prawnym z Eskimos S.A. w zakresie pośredniczenia w sprzedaży w imieniu i na rzecz Eskimos S.A. W tym zakresie widniała ta spółka jako strona umowy, natomiast nie wykonywała żadnych usług na rzecz KOWR. Zadaniem Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. miało być pozyskiwanie kontrahentów, zawieranie umów pomiędzy nimi a Eskimos S.A., w których KOWR nie był stroną, ale na warunkach wskazanych przez KOWR i nałożonych na Eskimos S.A., w celu zabezpieczenia interesów KOWR. Umowa dopuszczała udział tego podmiotu w ramach współpracy z Eskimos S.A., z którym uregulowana była kwestia spłaty wierzytelności na rzecz KOWR. Pomędzy KOWR a Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. nie zachodził stosunek zobowiązaniowy odpłatny. W ramach działania Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. działającej w imieniu i na rzecz Eskimos S.A. w ramach zadań i usług zleconych przez Eskimos S.A. (na wypadek gdyby działanie takie mogło spowodować szkodę KOWR) umowa regulowała różne tryby zabezpieczenia interesów KOWR, m.in. rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym, rygor poddania się natychmiastowej egzekucji. Eskimos Dystrybucja sp. z o.o. zgodnie z zawartą umową ponosił wraz z Eskimos S.A. odpowiedzialność względem KOWR w zakresie wykonania umowy w ramach zadań jej powierzonych przez Eskimos S.A. Charakter działalności Eskimos Dystrybucja

sp. z o.o., określony w KRS, obejmował zakres przedmiotowy umowy handlowej.

Ad. 6. Czy majątek Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o., w chwili zawierania umowy z KOWR należycie zabezpieczał interesy Skarbu Państwa?

Pomiędzy KOWR a Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. nie zachodził stosunek zobowiązaniowy odpłatny, spółka ta nie wykonywała usług na rzecz KOWR. KOWR zabezpieczył interes Skarbu Państwa w chwili zawierania umowy handlowej z dnia 13.08.2019 r. za działania Eskimos Dystrybucja Sp. z o.o. działającej w imieniu i na rzecz Eskimos S.A. w ramach zadań i usług zleconych przez Eskimos S.A., na wypadek gdyby działania te mogłyby spowodować szkodę KOWR, poprzez jednoznaczne postanowienia w ww. umowie. KOWR ponadto zabezpieczył interesy Skarbu Państwa poprzez ustanowienie, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2) umowy handlowej, prawnego zabezpieczenia Eskimos Dystrybucja sp. z o.o. wobec KOWR w formie notarialnego oświadczenia o poddaniu się Eskimos Dystrybucja egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. z umowy handlowej do kwoty 150 mln zł.

Ad. 7. Czy Pan Minister Jan Krzysztof Ardanowski podtrzymuje swoją opinię o sytuacji finansowej ESKIMOS S.A. z sierpnia 2019 r. cyt.: „.....zabezpieczenia sądowe, zastawy udzielone przez firmę, przewyższają zdecydowanie udzielone jej gwarancje kredytowe”, (PAP 9.08.2019 r.)? I czy Pan Minister nadal uważa, że działalność podejmowana przez firmę ESKIMOS nie generowała jakiegokolwiek ryzyka z punktu widzenia Skarbu Państwa, a całe ryzyko biznesowe związane ze skupem jabłek pozostaje po stronie tej firmy (taką odpowiedź otrzymaliśmy w grudniu 2018 r.), pomimo tego, że KOWR wydał na spłatę kredytu ESKIMOS S.A. już ponad 100 mln zł państwowych środków?

Wartość rynkowa zastawu na dzień jego przejęcia przez KOWR na własność (tj. 10 grudnia 2019 r., po 5 miesiącach od cytowanej wypowiedzi), zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2018 r. poz. 2017 t.j.), w oparciu o dokonaną inwentaryzację oraz wycenę zewnętrznego rzeczoznawcy została oszacowana na kwotę 61.002.766,56 zł. W odniesieniu do pozostałej wierzytelności KOWR trwa postępowanie egzekucyjne z nieruchomości dłużnika Eskimos S.A.

Jan Krzysztof Ardanowski

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi